

REGISTERBLAD**Datum:** 2000-02-07**OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I SÖDERMANLANDS LÄN****Identitetsnummer:** NRO 04 025**Områdesnamn:** Eklången-Bråtön-Träskaten**Kommun:** Eskilstuna och Strängnäs**Kartblad:** Topografiska kartan nr 10H SV**Area:** 1 348 ha, varav 1 058 ha land och 290 ha vatten**Naturgeografisk region:** 24 Östra Svealands sprickdalsterräng**Kust/havsregion:****Regionindelning för sjöar och vattendrag:** Huvudavrinningsområde 61 Norrström**Agrara kulturlandskapsregioner:** Mälarmården**Landskapsformer:** Sprickdalslandskap**Riksvärde**

Sjö	Fauna	
Våtmarkskomplex	Mad vid sjö	Fauna
	Vegetationsrikt vatten	
Myrkomplex	Topogent kärr	Flora

Värdeomdöme: Eklången är en representativ sprickdalssjö, vilken liksom sjön Träskaten har ett rikt fågelliv. Träskaten är en grund slättsjö med breda vassar omgiven av våtmarker och blandskogar. Bråtön framstår genom sin unika flora av ekologiskt högt specialiserade lundgräs och andra för länet sällsynta växter som en av länets främsta växtlokaler. Av stort intresse är också den rika förekomsten av lind och andra ädellövträd. Området har också höga ornitologiska värden. Högsta naturvärdet inom området har Bråtön som 1997 överfördes från domänreservat till naturreservat. Ön har också givits högsta naturvärde (Klass I) i länsstyrelsens naturvårdsprogram. Övriga delar inom området har mycket högt (Klass II), resp. högt naturvärde (klass III) enligt nämnda program.

Huvudkriterier: A, B, D**Stödkriterier:** Storlek, mångformighet, representativitet, raritet, särprägel, betydelse för flora och fauna, sårbarhet

Förutsättningar för bevarande: Stor floravårdshänsyn tas i skogsbruket varvid äldre träd överhålls; fri utveckling av barrskogen på Bråtöns norra sida; fortsatt bete på fuktängar. Områdets naturvärden kan påverkas negativt av: kalavverkningar, skogsgödsling, kemisk bekämpning, omförande av lövskog till barrskog, ändring av hydrologiska förhållanden,

omfattande vass-täkt.

Säkerställande: Bråtön som avsattes som domänreservat 1961 överfördes, som ovan framgått till naturreservat 1997. Bråtön ingår i Natura 2000.

Områdets huvuddrag: Den i väst-östlig riktning utsträckta sjön Eklången följer en i landskapet markerad sprickdal av förkastningstyp vilken sträcker sig från Stockholm till Hjälmarén. Förkastningen avtecknar sig markant längs sjöns södra strand där 30 m höga berg ansluter till vattnet. Sjön är av mesotrof typ och ej direkt förurningskänslig. Nordost om Eklången ligger sjön Träskaten, en grund igenväxande sjö omgiven av mäktiga vassbälten. Mot fastmarken och längs Stämån i öster, genom vilken sjön avleds, uppträder öppna kärrmarker av näringsrik typ. Vegetationen domineras av starrarter med inslag av örter som kråklöver och videört. Väster om sjön finns betade fuktängar. Sjön omges av blandskogar med inslag av ädla lövträd.

Bråtön är belägen mellan sjöarna Eklången och Träskaten. Ön omges av täta vassar och tidigare betade kärrmarker. Centralt ligger en bergklack, vilken omges av moränsluttningar. Området avvattnas genom några mindre dalgångar, vilka täcks av leror med hög mullhalt. Ön domineras i väster och söder av ädellövskog, där lind är vanligast. Övriga delar täcks av barr- eller blandskog. Inom vissa partier av ön finns planterad granskog. Dessa granplanteringar bör avverkas. Buskskiktet är väl utvecklat och består främst av try, hassel samt unga skott av ädellövträd.

Bråtön äger en för länet unik lundvegetation. Den har sannolikt utvecklats under klimatiskt gynnsam tid och sedan bestått genom en kontinuerlig hävd av lövskog och extensivt bete. Arter som i normala fall förekommer mycket sparsamt i länets lundområden, t.ex. myskmadra, underviol, vårärt och vippärt, uppträder här i stor mängd. Här växer också nästrot och skogsfru, den senare på sin enda kända recenta växtplats i länet. Bråtön är också känd genom sin flora av bredbladiga lundgräs, av vilka strävlost och skogssvingel ej är funna på andra platser i länet.

Området Träskaten-Bråtön har ett intressant fågelliv med kraktärsarter som rördrom, vattenrall och brun kärrhök i vassarna, lärkfalk, storspov, gulärta och gräshoppsångare på sankängarna, grönsångare i lövskogen och stjärtmes i strandskogen. Sjön Eklången är, enligt Länsstyrelsens fågel-sjöenkät 1974, en av Södermanlands bästa fågelsjöar (klass I) med 32 arter noterade. Objektet består av ett stort sammanhängande mångformigt våtmarksområde. Huvuddelen av området ligger runt sjön Träskaten och de stora vassarna och maderna sträcker sig söderut till sjön Eklången. Träskaten avvattnas av Stämån och längs detta meandrande vattendrag finns en betydande våtmark. Områdena runt Träskaten och längs Stämån består huvudsakligen av täta vassar. För övrigt är sumpkärr vanligt. Här förekommer pors, kärsilja, vattenklöver, videört och fackelblomster rikligt. I söder är maden bitvis bevuxen med glasbjörk. I nordost är högörtsäng med kärrkavle, grenrör och älgört vanlig. I objektets nordvästra del ligger en tallmosse av skvattramtyp. Tuvull, hjortron och tranbär förekommer rikligt och i bottenskiktet växer klubbvitmossa och rostvitmossa. I öster består objektet av sumpskog och skogskärr. Området har höga ornitologiska värden. Här finns bl a trana, brun kärrhök och enkelbeckasin.

Anmärkningar:

De norra delarna är påverkade av dikning. På vissa ställen är Stämåns lopp utträtat. Omgivande skogar är delvis avverkade. VMI id 10H4C01, 10H3C03.

Referenser:

Carlsson, T. & Clemedson, C. – J. 1989: Bråtön – en ö med värdefull lundflora i Södermanland. *Svensk Bot. Tidskr.* 83: 283-295
 Johansson, A. 1953: Botaniska fynd på Bråtön, ett blomsterparadis i Länna. *Strengnäs Tidning* 6 maj.

Johansson, A. 1961: Epipogium i Södermanland. *Svensk Bot. Tidskr.* 55: 621-622

Lundberg, S. 1961: Domänreservat på kronoparken Åker inom Gripsholms revir i Länna socken. Åkers kommun och Södermanlands län. *Utdrag ur protokoll hållet hos Kungl. Domänstyrelsen den 18 december 1961 S II 1641.*

Rafstedt, T: Översiktlig naturinventering, Strängnäs kommun, länsstyrelsen 1975

Ryberg, M. 1967: Lundgräsens ekologi i östra Svealand, *Svensk Botanisk Tidskrift* 61:385-418

Rydberg, H. 1999: Bråtön – översikt av naturvärden och förslag till skötselstrategi. Länsstyrelsen, opubl. mscr.

Svedlindh, C. 1987: Ädellövskog i Södermanlands län, Länsstyrelsen, planerad utgivning 1987

Ljungberg, B och Rudstam, L: Södermanlands läns sjöar ur ornitologisk synpunkt, Länsstyrelsen 1980

Område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken;
Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Riksintressets benämning: **Eklången-Bråtön-Träskåten**
Identitetsnummer: **NRO 04 025**
Kommun: **Eskestuna-Strängnäs**
Län: **Södermanland**

